Кәсіптік стандарт: «Мүгедектігі бар адамдардың және жүріп-тұруы шектеулі топтардың қажеттілігін ескере отырып, инфрақұрылым объектілерінің халыққа қолжетімділігі бойынша қызметтер»

1-ші тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолдану аясы: Кәсіпорындарда кадрлар даярлауды, білім беру ұйымдарының қызметкерлері мен түлектерін аттестациялауды және персоналды басқару саласындағы мәселелердің кең ауқымын шешуді қоса алғанда, білім беру бағдарламаларын қалыптастыруға қойылатын талаптарды белгілейді.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) Ақылға қонымды бейімделу – Мүгедектігі бар адамдардың барлық адам құқықтары мен негізгі бостандықтарын басқалармен тең дәрежеде іске асыруын немесе жүзеге асыруын қамтамасыз ету мақсатында, қажет болған жағдайда нақты жағдайда пропорционалды емес немесе негізсіз ауыртпалыққа айналмайтын қажетті және тиісті модификациялар мен түзетулер енгізу туралы ережеге негізделген кедергісіз ортаны қалыптастыру.

2) Әлеуметтік инфрақұрылым – Қызметі халықтың жеке қажеттіліктерін қанағаттандыруға, толыққанды тыныс-тіршілікті қамтамасыз етуге бағытталған қызмет көрсету салалары (әлеуметтік-мәдени мақсаттағы, тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық, көлік және халыққа қызмет көрсету жөніндегі байланыс; білім беру, денсаулық сақтау, сауда, қоғамдық тамақтану және т. б.) объектілерінің жиынтығы.

3) Бейінді маман – Белгілі бір мамандық бойынша сертификаты бар жоғары немесе орта арнаулы білімі бар қызметкер.

4) Білім – Кәсіби тапсырма шеңберінде іс-әрекеттерді орындауға қажетті зерттелетін және игерілген ақпарат.

5) Дағды – Кәсіби тапсырманы толығымен орындауға мүмкіндік беретін білім мен дағдыларды қолдану қабілеті.

6) Жағдаяттық көмек – Мүгедектігі бар адамдарға және басқа ХЖШТ-ға олардың қалауы бойынша немесе олардың келісімімен халыққа көрсетілетін қызметтерді алуға кедергі келтіретін кедергілерді басқа адамдармен тең дәрежеде еңсеру мақсатында көрсетілетін көмек.

7) Қадамдық қолжетімділік – Жүріп-тұру бағдарларының (жаяу жүргіншілер және қажет болған кезде қоғамдық көлік), мүгедектігі бар адамдарда бар нозологияларды ескере отырып қызмет көрсету тәсілдерінің қолжетімділік сапасын ескере отырып, талап етілетін қызметтерді алу үшін объектілерге бару мүмкіндігін айқындайтын, тұрғылықты жерінен қызмет көрсету орнына дейін (табалдырықтан табалдырыққа дейін) мүгедектігі бар адамдар мен ХЖШТ үшін объектілер мен қызметтердің физикалық қолжетімділік көрсеткіші.

8) Кәсіби біліктілік – Кәсіптегі еңбек функцияларын орындау үшін қажетті құзыреттердің болуын сипаттайтын кәсіби дайындық деңгейі.

9) Кәсіби стандарт – Ресми және (немесе) бейресми және (немесе) бейресми білім, біліктілік пен құзыреттілік деңгейін, кәсіптік қызметтің белгілі бір саласындағы жұмыстың мазмұнын, сапасы мен шарттарын ескере отырып, білімге, дағдыға, дағдыға, жұмыс тәжірибесіне қойылатын жалпы талаптарды белгілейтін жазбаша ресми құжат.

10) Кедергісіз орта – Мүгедектігі бар адамдар мен ХЖШТ үшін физикалық қоршаған орталық, ақпараттық және әлеуметтік-психологиялық кедергілер жоқ немесе барынша азайтылған тіршілік ортасы.

11) Қолжетімділік – Ғимараттың, үй-жайдың, қызмет көрсету орнының мүгедектігі бар адамдар мен ХЖШТ қатарындағы адамдардың нақты санатына нысаналы мақсатқа жетуге және қызметті пайдалануға мүмкіндік беретін қасиеті.

12) Құзыреттілік – Еңбек функциясын құрайтын бір немесе бірнеше кәсіби міндеттерді орындауға мүмкіндік беретін дағдыларды қолдану қабілеті.

13) Қызметтің қолжетімділігі – Барлық объективті шектеулерді ескере отырып, тұтынушылардың кез келген қызметтерді алу мүмкіндігі.

14) Мамандық – Бұл жеке адам жүзеге асыратын және оны орындау үшін белгілі бір біліктілікті талап ететін қызмет түрі.

15) Мүгедектердің қоғамдық бірлестіктері – Мүгедектердің құқықтары мен заңды мүдделерін қорғау, олардың басқа азаматтармен тең мүмкіндіктерін қамтамасыз ету, сондай-ақ мүгедектерді әлеуметтік интеграциялау мәселелерін шешу мақсатында мүгедектер және олардың мүдделерін білдіретін адамдар құратын ұйымдар (бірлестіктер).

16) Мүгедектігі бар адамдар – Мүгедектерге және басқа да мүгедектерге олардың өтініші немесе келісімі бойынша халыққа көрсетілетін қызметтерді басқа адамдармен тең дәрежеде алуға кедергі келтіретін кедергілерді еңсеру мақсатында көрсетілетін көмек. Әртүрлі кедергілермен өзара әрекеттесу кезінде олардың қоғамның басқа мүшелерімен тең дәрежеде қоғам өміріне толық және тиімді қатысуына кедергі келтіруі мүмкін тұрақты физикалық, психикалық, зияткерлік немесе сенсорлық бұзылулары бар адамдар.

17) Мүгедектік белгісі бойынша кемсіту – Мүгедектігіне байланысты мақсаты немесе нәтижесі Қазақстан Республикасында адамның және азаматтың саяси, экономикалық, әлеуметтік, мәдени, азаматтық немесе кез келген өзге саладағы барлық кепілдік берілген құқықтары мен бостандықтарын басқалармен тең дәрежеде тануды, іске асыруды немесе жүзеге асыруды кеміту немесе жоққа шығару болып табылатын кез

келген айырмашылық, шығарып тастау немесе шектеу.

18) Халықтың жүріп-тұруы шектеулі топтары – Олардың қала бойынша жаяу немесе бағдарлық көлік құралдарымен қауіпсіз және жайлы жүріп - тұруына, сондай-ақ қоғамдық ғимараттар мен ашық қолжетімділік құрылыстарында көрсетілетін қызметтерді алуға кедергі келтіретін тұрақты, уақытша немесе жағдаяттық шектеулері бар адамдарды біріктіретін жалпылама ұғым.

19) Шеберлік – Кәсіби тапсырма шеңберінде жеке әрекеттерді физикалық және/немесе ойша орындау қабілеті.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады

1) БА – Басшылар, мамандар және басқа қызметкерлер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы
2) Г – Есту қабілеті бұзылған, мүгедектігі бар адамдар
3) Қ – Қозғалу үшін кресло-арбаны пайдаланатын, мүгедектігі бар адамдар
4) Мүгедектігі бар адамдар – Мүгедектігі бар адамдар
5) О – Тірек-қимыл аппараты бұзылған, мүгедектігі бар адамдар
6) С – Көру қабілеті бұзылған, мүгедектігі бар адамдар
7) СБШ – Салалық біліктілік шеңбері
8) У – Менталдылығы бұзылған, мүгедектігі бар адамдар
9) ХЖШТ – Халықтың жүріп - тұруы шектеулі топтары
10) ЭҚЖЖ – Экономикалық қызмет түрлерінің жалпы жіктеуіші

2-ші тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Мүгедектігі бар адамдардың және жүріп-тұруы шектеулі топтардың қажеттілігін ескере отырып, инфрақұрылым объектілерінің халыққа қолжетімділігі бойынша қызметтер

5. Кәсіптік стандарттың коды: S96090011

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

S Өзге де қызметтер түрлерін ұсыну
96 Өзге де дербес қызметтер көрсету
96.0 Өзге де дербес қызметтер ұсыну
96.09 Басқа топтамаларға енгізілмеген өзге де жеке көрсетілетін қызметтерді ұсыну
96.09.0 Басқа топтамаларға енгізілмеген өзге де жеке көрсетілетін қызметтерді ұсыну

7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: Кәсіби стандарт: «Мүгедектердің және қимыл-қозғалысы аз топтардың қажеттіліктерін ескере отырып, инфрақұрылым объектілерінің халыққа қолжетімділігін қамтамасыз ету бойынша көрсетілетін қызметтер» Қазақстан Республикасы «Кәсіптік біліктілік туралы» Заңының 5-бабына сәйкес әзірленген. Кәсіпорындарда кадрларды, білім беру ұйымдарының қызметкерлері мен түлектерін оқытуды қоса алғанда, білім беру бағдарламаларын қалыптастыруға қойылатын талаптарды және халыққа инфрақұрылым объектілерінің болуы бойынша қызметтер көрсету саласындағы мәселелердің кең ауқымын шешу жолдарын белгілейді.

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

1) Халық үшін инфрақұрылым объектілері мен қызметтерінің қолжетімділік жағдайларын бағалау жөніндегі сарапшы (мобильділігі төмен топтардың қажеттіліктерін ескере отырып) - 5 СБШ-нің деңгейі
2) Персоналды дамыту жөніндегі маман - 5 СБШ-нің деңгейі
3) Әлеуметтік жұмысты жүргізу және ұйымдастыру саласының қызметшілер - 6 СБШ-нің деңгейі

3-ші тарау. Кәсіптер карточкалары

<table>
<tr><td colspan="4">9. Кәсіптің карточкасы «Халық үшін инфрақұрылым объектілері мен қызметтерінің қолжетімділік жағдайларын бағалау жөніндегі сарапшы (мобильділігі төмен топтардың қажеттіліктерін ескере отырып)»:</td></tr>
<tr><td>Топтың коды:</td><td colspan="3">3160-1</td></tr>
<tr><td>Қызмет атауының коды:</td><td colspan="3">3160-1</td></tr>
<tr><td>Кәсіптің атауы:</td><td colspan="3">Халық үшін инфрақұрылым объектілері мен қызметтерінің қолжетімділік жағдайларын бағалау жөніндегі сарапшы (мобильділігі төмен топтардың қажеттіліктерін ескере отырып)</td></tr>
<tr><td>СБШ бойынша біліктілік деңгейі:</td><td colspan="3">5</td></tr>
<tr><td>СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:</td><td colspan="3">-</td></tr>
<tr><td>БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:</td><td colspan="3">жоқ</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Кәсіптік білім деңгейі:</td><td>Білім деңгейі:
орта білімнен кейінгі (қолданбалы бакалавриат)</td><td>Мамандық:
Ғимараттарды жобалау мен пайдаланудың автоматтандырылған жүйелері</td><td>Біліктілік:
-</td></tr>
<tr><td colspan="3"></td></tr>
</table>

	Білім деңгейі: ТжКБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: Ғимараттар мен құрылыстарды салу және пайдалану	Біліктілік: -
	Білім деңгейі: орта білімнен кейінгі (қолданбалы бакалавриат)	Мамандық: Әлеуметтік жұмыс	Біліктілік: -
	Білім деңгейі: орта білімнен кейінгі (қолданбалы бакалавриат)	Мамандық: Архитектура	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	техникалық және кәсіптік білімі, жұмыс өтілі 3 жылдан кем емес		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	мүгедектер мен мобильділігі төмен топтардың қажеттіліктерін ескере отырып, инфрақұрылым объектілері мен халыққа көрсетілетін қызметтердің қолжетімділігі саласындағы мемлекеттік техникалық реттеу жүйесінің деректер тізіліміне енгізілген оқу орталықтары жанындағы курстарқысқа мерзімді курстар skills.enbek.kz		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Мүгедектігі бар адамдардың қажеттіліктерін ескере отырып, объектілер мен қызметтердің халық үшін қолжетімділігін қамтамасыз ету жөніндегі нормативтік талаптарға байланысты халыққа қызмет көрсететін ұйымдар жұмыстарының нәтижелерін бағалау		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Қабылданған міндеттемелерге, нормативтік талаптарға, Мүгедектердің құқықтары туралы Конвенцияның ережелеріне, мүгедектігі бар адамдардың қажеттіліктеріне сәйкес: Халыққа қызмет көрсететін ұйымдардың объектілері мен қызметтерінің; атқарушы билік органдарының мүгедектігі бар адамдар үшін қызметтер мен инфрақұрылым объектілерінің қадамдық қолжетімділік жағдайларын қамтамасыз ету бойынша қолжетімділік 2. Кәсіби қасиеттерді дамыту	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Қабылданған міндеттемелерге, нормативтік талаптарға, Мүгедектердің құқықтары туралы Конвенцияның ережелеріне, мүгедектігі бар адамдардың қажеттіліктеріне сәйкес: Халыққа қызмет көрсететін ұйымдардың объектілері мен қызметтерінің; атқарушы билік органдарының мүгедектігі бар адамдар үшін қызметтер мен инфрақұрылым объектілерінің қадамдық қолжетімділік жағдайларын қамтамасыз ету бойынша қолжетімділік	Дағды 1: Әртүрлі нозологиялары бар мүгедек адамдардың қозғалуына, ақпарат алуына, қызмет көрсетуіне кедергі келтіретін қоршаған ортаның кедергілерін анықтай және бағалай білу	Машықтар: 1. Қызметтердің және инфрақұрылым объектілерінің физикалық және ақпараттық қолжетімділігінің кедергілерін еңсеру үшін түрлі нозологиялары бар мүгедек адамдардың көмекке және жағдайларға қажеттіліктерін түсіну. 2. Қызметтер мен инфрақұрылым объектілеріне қадамдық қолжетімділік шарттарын бағалау. 3. Қызметтер мен инфрақұрылым объектілеріне қолжетімділік жағдайларын қамтамасыз ету кезінде мүгедек адамдарға қызмет көрсету және ситуациялық көмек көрсету технологияларының тиімділігін бағалау.	

		Білімдер:
		1. Әртүрлі нозологиялары бар мүгедектігі бар адамдар үшін объектілер мен іргелес аумақтардың архитектуралық қолжетімділігін қамтамасыз ету негіздері. 2. Мүгедек адамдар үшін қоршаған ортаның қауіпсіздігін қамтамасыз ету және қозғалыс кезінде қызмет көрсету және қолжетімділік шарттары туралы хабардар ету негіздері. 3. Мүгедектігі бар адамдар үшін объектілер мен қызметтердің қолжетімділігін қамтамасыз етуге қойылатын талаптарды регламенттейтін құжаттардың нормативтік-құқықтық, техникалық базасы. 4. Әр түрлі нозологиялары бар мүгедектермен қарым-қатынас этикасы. 5. Мүгедектігі бар адамдар үшін қоршаған ортаның антропометриялық көрсеткіштері. 6. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария және өрт қауіпсіздігі бойынша талаптар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылмайды
	Дағды 2: Талдау жүргізу халыққа қызмет көрсететін ұйымдардың, жергілікті атқарушы органдардың қызметтер мен инфрақұрылым объектілерінің қолжетімділігі үшін жағдайларды қамтамасыз ету кезінде жұмысын кешенді ұйымдастыру	Машықтар:
		1.Қызметтер мен инфрақұрылым объектілеріне қадамдық қолжетімділік жағдайларын қамтамасыз ету бойынша жұмыстарды, халыққа қызмет көрсететін ұйымдарды, жергілікті атқарушы органдарды кешенді ұйымдастыру нәтижелерінің тиімділігі мен сапасын бағалау. 2. Мүгедектігі бар адамдар үшін қызметтер мен инфрақұрылым объектілерінің қолжетімділік сапасының деңгейін бағалау. 3. Мүгедектігі бар адамдар үшін қызметтер мен инфрақұрылым объектілеріне қолжетімділік жағдайларын қамтамасыз ету жөніндегі жұмыстар нәтижелерінің статистикалық көрсеткіштерін бағалау. 4. Мүгедектігі бар адамдарға қызмет көрсету және ситуациялық көмек көрсету үшін персоналдың даярлық деңгейі мен құзыреттілігін бағалау.
		Білімдер:
		1. Қызметтердің және инфрақұрылым объектілерінің қолжетімділігін қамтамасыз етуге мүгедек адамдардың құқықтары туралы Конвенцияның ережелерін қолдану практикасы (әмбебап дизайн, ақылға қонымды бейімдеу, мүгедектік белгісі бойынша кемсітпеу). 2. Қазақстан Республикасының ұлттық стандарты 3846-2023 мүгедектігі бар адамдар мен мобильділігі төмен топтардың қажеттіліктерін ескере отырып, халық үшін инфрақұрылым объектілері мен қызметтердің қолжетімділігі. 3. Қызметтер мен инфрақұрылым объектілерінің қолжетімділігін қамтамасыз ету кезіндегі жұмыс нәтижелерінің статистикалық көрсеткіштері, тиімділігі мен сапасы. 4. Қазақстан Республикасының ережелер жинағы 3.06-101-2012 халықтың мобильділігі төмен топтары үшін қолжетімділікті ескере отырып, ғимараттар мен құрылыстарды жобалау.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылмайды

Дағды 3: Қызметтер мен инфрақұрылым объектілерінің қолжетімділігін қамтамасыз ету кезінде қауіпсіздік шарттарының сақталуын бағалау	Машықтар:
	1. Мүгедектігі бар адамдар үшін қызметтер мен инфрақұрылым объектілерінің қолжетімділігін қамтамасыз ету жұмыстарының кешенін жүргізу кезінде қоршаған орта қауіпсіздігінің шарттарын бағалау. 2. Қызметтер мен инфрақұрылым объектілеріне қолжетімділік жөніндегі жұмыстар кешенін жүргізу кезінде мүгедек адамдардың және айналадағы адамдардың өмірі, денсаулығы, жабдықтары мен мүлкі үшін қауіпсіздік жағдайларын қамтамасыз ету. 3. Ұйымның ресми ВЕБ-бетінде ақпараттың қолжетімділігі мен өзектілігін бағалауды жүргізу.
	Білімдер:
	1. Мүгедектігі бар адамдар ақпарат алу және жүріп-тұру үшін пайдаланатын Жабдықтың техникалық сипаттамалары, техникалық пайдалану қағидалары. 2. Әртүрлі нозологиялары бар мүгедектер үшін қоршаған ортаның антропометриялық параметрлері. 3. Мүгедектігі бар адамдарға қызмет көрсету үшін жабдықтар мен объектілерді, іргелес аумақтарды күтіп-ұстау, техникалық пайдалану қағидалары. 4. Мүгедектігі бар адамдарға ситуациялық көмек көрсету кезінде қауіпсіздік жағдайларын қамтамасыз етуге қойылатын талаптар. 5. Мүгедек адамдардың инфрақұрылым объектілеріне қол жеткізу қауіпсіздігінің шарттарын айқындайтын техникалық регламенттердің талаптары. 6. Мүгедектігі бар адамдардың қажеттіліктерін ескере отырып, халық үшін қызметтер мен инфрақұрылым объектілерінің қолжетімділігін Техникалық реттеу негіздері.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылмайды
Дағды 4: Объектілер мен қызметтердің сапасын қолжетімділігін бағалау бойынша жұмыстардың нәтижелерін ресімдеу	Машықтар:
	1. Қызметтер мен инфрақұрылым объектілеріне қолжетімділік шарттарын растау жөніндегі жұмыстардың нәтижелерін ресімдеу. 2. Зерттеу нәтижелері бойынша қызметтер мен инфрақұрылым объектілерінің қолжетімділік шарттарына сәйкестігін растайтын сараптамалық қорытындыларды ресімдеу. 3. Мәліметтер жинағын жасаңыз.
	Білімдер:
	1. Қазақстан Республикасының ұлттық стандарты 3846-2023 Мүгедектігі бар адамдар мен жүріп-тұруы шектеулі топтарды есепке алғанда, халық үшін инфрақұрылым нысандарының және көрсетілетін қызметтердің қолжетімділігі 2. Қазақстан Республикасының ережелер жинағы 3.06-101-2012 Ғимараттар мен имараттарды халықтың қимылы шектеулі топтары ҥшін қолжетімділіктің есебімен жобалау. 3. Қазақстан Республикасының әлеуметтік кодексі.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылмайды

	Дағды 5: Ұйымдағы әріптестермен қарым-қатынас жасаңыз	Машықтар:
		1. Сарапшыны аккредиттеген уәкілетті куәландыру орталығының әдеп кодексіне, корпоративтік мақсаттары мен міндеттеріне сәйкес қызметтер мен инфрақұрылым объектілерінің қолжетімділік шарттарын бағалау бойынша өз қызметін жүзеге асыру. 2. Сарапшыны аккредиттеген уәкілетті куәландыру орталығының әдеп кодексіне сәйкес қызметтер мен инфрақұрылымның қолжетімділігін растайтын ұйымдардың персоналымен өзара іс-қимыл жасау. 3. Қызметтер мен инфрақұрылымның қолжетімділігін бағалай отырып, зерттеу жұмыстарын жүргізуге қатысу үшін мүгедектерді тарту.
		Білімдер:
		1. Сарапшыны аккредиттеген уәкілетті куәландыру орталығының этикалық кодексі. 2. Мүгедектердің құқықтары туралы конвенция. 3. Бар кедергілерді еңсеру үшін мүгедектердің қызметтерге және инфрақұрылымға қажеттіліктері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылмайды
	Дағды 6: Түрлі нозологиясы бар мүгедектердің қоғамдық ұйымдарының өкілдерімен өзара әрекеттесу	Машықтар:
		1. Объектілер мен қызметтердің қолжетімділігін бағалау бойынша жұмыстарды жүргізу кезінде мүгедектердің қоғамдық бірлестіктерімен өзара іс-қимыл. 2. Қызметтер мен инфрақұрылым объектілерінің қолжетімділігін бағалау бойынша жұмыстарды жүргізу кезінде мүгедектердің басым қажеттіліктерін қанағаттандыруға талдау жүргізу және бағалау. 3. Мүгедектердің қолжетімді қызметтер мен инфрақұрылымға заңды құқықтарын қорғау.
		Білімдер:
		1. Мүгедектердің қоғамдық бірлестіктерінің қызметтер мен инфрақұрылымның қолжетімділігіне заңды құқықтарын қорғауға қатысуының негіздері мен нысандары. 2. Мүгедектердің қоғамдық ұйымдарымен өзара әрекеттесу тәртібі. 3. Мүгедектердің қоғамдық ұйымдарының қолжетімділікке заңды құқықтарын қорғау құқықтары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылмайды
Еңбек функциясы 2: Кәсіби қасиеттерді дамыту	Дағды 1: Ұйым қызметкерлері арасында ақпараттық-түсіндіру жұмыстарын жүргізу	Машықтар:
		1. Мүгедектерге көрсетілетін қызметтер мен инфрақұрылым объектілерінің сапасы мен қолжетімділігін арттыруға бағытталған қолданыстағы нормативтік құқықтық актілердің ережелерін түсіндіру. 2. Мүгедектерге көрсетілетін қызметтер мен инфрақұрылым объектілерінің қолжетімділігінің сапасын қамтамасыз ету бойынша ұйым жұмысының тиімділігі мен сапасының нәтижелеріне талдау жүргізу. 3. Қолжетімділік жағдайларын қамтамасыз ету жөніндегі жұмысты ұйымдастыруда кәсіби құзыреттілікті арттыруға бағытталған білім беру бағдарламаларына, тренингтерге және шараларға қатысу. 4. Объектілер мен қызметтердің қолжетімділігін қамтамасыз ету үшін мүгедектерге жағдайлық көмек көрсету үшін персоналды оқытудың тиімділігіне талдау жүргізу.

		Білімдер:
		1. Кәсіби саладағы әріптестермен қарым-қатынас принциптері. 2. Сарапшылардың қызметін реттейтін этикалық нормалар, кәсіби стандарттар. 3. Мүгедектігі бар адамдар мен халықтың аз қозғалатын азаматтары үшін қызметтер мен инфрақұрылым объектілерінің қолжетімділігін қамтамасыз ету жөніндегі жұмыстардың халықаралық тәжірибесі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылмайды
	Дағды 2: Ұйымдағы әріптестермен байланыс	Машықтар:
		1. Ұйымның корпоративтік мақсаттары мен міндеттеріне және мүгедектігі бар адамдардың қолжетімділік қажеттіліктеріне сәйкес мүгедектігі бар адамдар үшін қолжетімділік жағдайларын қамтамасыз ету жөніндегі жұмыстарды ұйымдастыруда өз қызметін жүзеге асыру. 2. Мүгедектігі бар адамдар үшін қолжетімділік жағдайларын қамтамасыз ету, олардың қоғамдастықтың әлеуметтік өміріне белсенді қатысуын қолдау жөніндегі ұйымның қазіргі заманғы корпоративтік мәдениетін қалыптастыру. 3. Мүгедектігі бар адамдар үшін ұйым объектілері мен қызметтерінің қолжетімділігін қамтамасыз ету бойынша персонал жұмыстарының нәтижелерін ынталандыру жүйесін дамыту.
		Білімдер:
		1. Қызметтер мен инфрақұрылым объектілеріне қолжетімділік жағдайларын қамтамасыз етудің үздік тәжірибесі. 2. Персоналды ынталандыру жүйесі мен әдістемесі. 3. Мүгедек адамдардың қоғамдық бірлестіктерінің объектілер мен қызметтерге қол жетімділіктің заңды құқықтарын қорғауға қатысуының негіздері мен нысандары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылмайды
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Ынтымақтастық және өзара іс-қимыл Күйзеліске тұрақтылық Тез шешім қабылдай білу Ауызекі сөйлеу дағдылары Жазбаша қарым-қатынас жасау дағдылары Жауапкершілік Ынтымақтастық және өзара іс-қимыл Күйзеліске тұрақтылық Тез шешім қабылдай білу Ауызекі сөйлеу дағдылары Жазбаша қарым-қатынас жасау дағдылары Жауапкершілік Ынтымақтастық және өзара іс-қимыл Күйзеліске тұрақтылық Тез шешім қабылдай білу Ауызекі сөйлеу дағдылары Жазбаша қарым-қатынас жасау дағдылары	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	1. Қазақстан Республикасының ұлттық стандарты 3846-2023 Мүгедектігі бар адамдар мен жүріп-тұруы шектеулі топтарды есепке алғанда, халық үшін инфрақұрылым нысандарының және көрсетілетін қызметтердің қолжетімділігі. 2. Қазақстан Республикасының ережелер жинағы 3.06-101-2012 Ғимараттар мен имараттарды халықтың қимылы шектеулі топтары ңшін қолжетімділіктің есебімен жобалау.	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:

	6	Халық үшін инфрақұрылым объектілері мен қызметтерінің қолжетімділігін дамыту саласындағы жолдама басшысы (мобильділігі төмен топтардың қажеттіліктерін ескере отырып)	
	5	Мүгедектігі бар адамдарға персоналды оқыту ахуалдық көмек көрсету жөніндегі нұсқаушы	
10. Кәсіптің карточкасы «Персоналды дамыту жөніндегі маман»:			
Топтың коды:	2422-2		
Қызмет атауының коды:	2422-2		
Кәсіптің атауы:	Персоналды дамыту жөніндегі маман		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	5		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	жоқ		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: орта білімнен кейінгі (қолданбалы бакалавриат)	Мамандық: Қосымша білім беру	Біліктілік: -
	Білім деңгейі: орта білімнен кейінгі (қолданбалы бакалавриат)	Мамандық: Әлеуметтік жұмыс	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	техникалық және кәсіптік білімі, жұмыс өтілі 3 жылдан кем емес		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	мүгедектер мен мобильділігі төмен топтардың қажеттіліктерін ескере отырып, инфрақұрылым объектілері мен халыққа көрсетілетін қызметтердің қолжетімділігі саласындағы мемлекеттік техникалық реттеу жүйесінің деректер тізіліміне енгізілген оқу орталықтары жанындағы курстар		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Персоналды мүгедектігі бар адамдарға ситуациялық көмек көрсетуге оқыту		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Мүгедектігі бар адамдарға ситуациялық көмек көрсету 2. Объектілер мен қызметтердің қолжетімділігін қамтамасыз ету үшін Халыққа қызмет көрсететін ұйымның персоналын даярлауды жүргізу	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Мүгедектігі бар адамдарға ситуациялық көмек көрсету	Дағды 1: Мүгедектігі бар адамдарға ситуациялық көмек көрсету	Машықтар:	
		1. Мүгедек адамдардың және айналадағы адамдардың өмірі, денсаулығы, жабдықтары мен мүлкі үшін ахуалдық көмек көрсету және қауіпсіздік жағдайларын қамтамасыз ету. 2. Әр түрлі нозологиялары бар мүгедектермен қарым-қатынас жасау. 3. Мүгедектігі бар адамдардың қоғамдық ұйымдарының өкілдерімен өзара іс-қимыл жасау.	

		Білімдер:
		1. Қарым-қатынас, ақпарат алу, жүріп-тұру және қызмет алу кезінде кедергілерді еңсеруде әртүрлі нозологиялары бар мүгедек адамдардың қажеттіліктері. 2. Қазақстан Республикасының ұлттық стандарты 3846-2023 «Мүгедектігі бар адамдар мен жүріп-тұруы шектеулі топтарды есепке алғанда, халық үшін инфрақұрылым нысандарының және көрсетілетін қызметтердің қолжетімділігі» қадамдық қолжетімділік жағдайларын қамтамасыз ету жөніндегі жұмыстарды кешенді ұйымдастыру әдістемесі жалпы талаптар. Қол жетімділік шарттары. 3. Қазақстан Республикасының ережелер жинағы 3.06-101-2012 Ғимараттар мен имараттарды халықтың қимылы шектеулі топтары ңшін қолжетімділіктің есебімен жобалау. 4. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария және өрт қауіпсіздігі бойынша талаптар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылмайды
	Дағды 2: Мүгедектігі бар адамдарға ситуациялық көмек көрсету кезінде қауіпсіздік жағдайларын қамтамасыз ету	Машықтар:
		1. Мүгедектігі бар адамдарға ситуациялық көмек көрсету кезінде қоршаған ортаның қолжетімділік жағдайларына бағалау жүргізу. 2. Ситуациялық көмек көрсету кезінде мүгедек адамдардың және айналасындағы адамдардың өмірі, денсаулығы, жабдықтары мен мүлкі үшін қауіпсіздік жағдайларын қамтамасыз ету. 3. Тыңдаушыларды даярлаудың оқу процесін ұйымдастыру бойынша мәселелерді шешу.
		Білімдер:
		1. Жабдықты техникалық пайдалану ережелері 2. Ситуациялық көмек көрсету кезінде қауіпсіздік жағдайларын қамтамасыз етуге мүгедектігі бар адамдар үшін объектілер мен қызметтердің қолжетімділігі жағдайларын қамтамасыз етуге қойылатын талаптар. 3. Мүгедектігі бар адамдар ақпарат алу және жүріп-тұру үшін пайдаланатын Жабдықтың техникалық сипаттамалары, техникалық пайдалану қағидалары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылмайды
Еңбек функциясы 2: Объектілер мен қызметтердің қолжетімділігін қамтамасыз ету үшін Халыққа қызмет көрсететін ұйымның персоналын даярлауды жүргізу	Дағды 1: Қызметтер мен инфрақұрылым объектілерінің қолжетімділігін қамтамасыз ету үшін Халыққа қызмет көрсететін ұйымның персоналын даярлау	Машықтар:
		1. Ұйымның жарақтандырылуы мен ресурстарын, мүгедектігі бар адамдардың қажеттіліктерін ескере отырып, объектілер мен қызметтердің қолжетімділігін қамтамасыз ету үшін мүгедектігі бар адамдарға ситуациялық көмек көрсету технологияларын әзірлеу. 2. Тыңдаушыларды даярлаудың оқу процесін ұйымдастыру мәселелерін шешу. 3. Тыңдаушылардың кәсіби және дене шынықтыру дайындығының деңгейін бағалау.

		Білімдер:
		1. Ситуациялық көмек көрсету саласындағы нормативтік құқықтық актілер. 2. Дайындықты өткізуге арналған бағдарламалар мен әдістемелік материалдар. 3. Әртүрлі нозологиялары бар мүгедектерге ситуациялық көмек көрсетуге практикалық дайындықты тиімді ұйымдастыру принциптері. 4. Мүгедектігі бар адамдармен ситуациялық көмек көрсету туралы қарым қатынас кезінде мүгедектік белгісі бойынша кемсітушілікті алып тастау талаптары мен практикасы.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылмайды
	Дағды 2: Инфрақұрылым объектілерінің қолжетімділік шарттарын бағалау	Машықтар:
		1. Объектілердің қадамдық қол жетімділік шарттарын бағалау. 2. Сәулеттік қол жетімділік шарттарын бағалау. 3. Объектінің техникалық жай-күйіне ішкі аудит жүргізу. 4. Объектілердің қолжетімділігін қамтамасыз ету үшін "ақылға қонымды құрылғыларды" қолдану тиімділігінің негізгі көрсеткіштеріне бақылау жүргізу. 5. Түрлі нозологиялары бар мүгедек адамдар үшін қызметтер мен объектінің қолжетімділік шарттары туралы ақпаратты ашу. 6. Мүгедектік белгісі бойынша кемсітушілікті жою жөнінде консультациялар жүргізу. 7. Мүгедектігі бар адамдар үшін қауіпсіздік шарттарын сақтау. 8. Мүгедектігі бар адамдар үшін қызметтер мен объектінің қолжетімділік сапасын қамтамасыз ету бойынша ұсынымдар әзірлеу.
		Білімдер:
		1. Объектілер мен іргелес аумақтардың сатылы қолжетімділігінің сапасын бағалаудың нормативтік-құқықтық актілері мен әдістемелері. 2. Объектілер мен іргелес аумақтың қолжетімділігін қамтамасыз ету үшін "әмбебап дизайн" әдістемесін, "ақылға қонымды бейімделу" қағидатын қолдану. 3. Объектілердің қолжетімділік сапасын бағалау әдістемесі мен технологиялары. 4. Әртүрлі нозологиялары бар мүгедектер үшін қоршаған ортаның антропометриялық параметрлері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылмайды
	Дағды 3: Мүгедектерге арналған объектілер мен қызметтердің қолжетімділігі бойынша жұмыстарды ұйымдастыру бойынша маманның жетекшілігімен іс-шараларды жүзеге асыру	Машықтар:
		1. Мүгедектер үшін объектілер мен қызметтерге қолжетімділік шарттарын қамтамасыз ету үшін ұйымдағы жұмысты ұйымдастыру бойынша маманмен тығыз байланыста жұмыс істеу. 2. Мүгедектерге қызмет көрсету және жағдайлық көмек көрсету туралы ақпарат алмасу; 3. Объектілер мен қызметтерге қолжетімділік шарттарын қамтамасыз ету бойынша бірлескен іс-қимылдарды үйлестіру; 4. Объектілер мен қызметтердің қолжетімділігін қамтамасыз ету үшін жағдайлық көмек көрсету үшін әртүрлі технологияларды ұсыныңыз.

		Білімдер:
		1. Жағдаяттық көмек көрсету, объектілер мен қызметтердің қолжетімділігін қамтамасыз ету саласындағы нормативтік құқықтық актілер. 2. Мүгедектердің қол жетімділігін қамтамасыз етудегі мүгедектердің құқықтары туралы конвенцияның талаптары 3. Қазақстан Республикасының Әлеуметтік кодексі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылмайды
	Дағды 4: Оқыту нәтижелері бойынша кадрларды дайындау сапасын бағалау	Машықтар:
		1. Объектілер мен қызметтердің қолжетімділігін қамтамасыз ету үшін мүгедектерге жағдайлық көмек көрсету үшін персоналды оқытудың тиімділігі мен сапасына талдау жүргізу. 2. Мүгедектерге жағдайлық көмек көрсетуде олардың кәсіби құзыреттілігін арттыруға бағытталған білім беру бағдарламаларына, тренингтерге және іс-шараларға қатысу. 3. Оқушылардың кәсіби және дене дайындығының деңгейін бағалау. 4. Объектілер мен қызметтердің қолжетімділігін қамтамасыз ету үшін мүгедектерге жағдайлық көмек көрсету үшін кадрларды даярлау сапасын арттыру бойынша ұсыныстар енгізу.
		Білімдер:
		1. Кәсіби саладағы әріптестермен желі құру және қарым-қатынас жасау мүмкіндіктері. 2. Нұсқаушылардың қызметін реттейтін этикалық принциптер мен кәсіби стандарттар. 3. Жағдаяттық көмек көрсету саласындағы нормативтік құқықтық актілер.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылмайды
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Ынтымақтастық және өзара іс-қимыл Күйзеліске тұрақтылық Сыпайылық Ауызекі сөйлеу дағдылары Оқу және өзін-өзі оқыту қабілеті	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	1. Қазақстан Республикасының ұлттық стандарты 3846-2023 Мүгедектігі бар адамдар мен жүріп-тұруы шектеулі топтарды есепке алғанда, халық үшін инфрақұрылым нысандарының және көрсетілетін қызметтердің қолжетімділігі. 2. Қазақстан Республикасының ережелер жинағы 3.06-101-2012 Ғимараттар мен имараттарды халықтың қимылы шектеулі топтары ңшін қолжетімділіктің есебімен жобалау.	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6	Әлеуметтік жұмысты жүргізу және ұйымдастыру саласының қызметшілер
	5	Халық үшін инфрақұрылым объектілері мен қызметтерінің қолжетімділік жағдайларын бағалау жөніндегі сарапшы (мобильділігі төмен топтардың қажеттіліктерін ескере отырып)

11. Кәсіптің карточкасы «Әлеуметтік жұмысты жүргізу және ұйымдастыру саласының қызметшілер»:	
Топтың коды:	1223-0
Қызмет атауының коды:	1223-0
Кәсіптің атауы:	Әлеуметтік жұмысты жүргізу және ұйымдастыру саласының қызметшілер
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:	-
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	жоқ

Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Инженерлік, өңдеу және құрылыс салалары	Біліктілік: -
	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Педагогикалық ғылымдар	Біліктілік: -
	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Қызмет көрсету	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Техникалық кәсіптік білімі 5 жылдан кем емес, орта білімнен кейінгі білімі 3 жылдан кем емес		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	мүгедектер мен мобильділігі төмен топтардың қажеттіліктерін ескере отырып, инфрақұрылым объектілері мен халыққа көрсетілетін қызметтердің қолжетімділігі саласындағы мемлекеттік техникалық реттеу жүйесінің деректер тізіліміне енгізілген оқу орталықтары жанындағы курстар		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	Қазақстан Республикасының ұлттық стандарты 3846-2023 "Мүгедектігі бар адамдар мен жүріп-тұруы шектеулі топтарды есепке алғанда, халық үшін инфрақұрылым нысандарының және көрсетілетін қызметтердің қолжетімділігі"		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. 1. Инфрақұрылым объектілеріне және мүгедектерге көрсетілетін қызметтерге жаяу қол жетімділік жағдайларын қамтамасыз ету бойынша атқарушы билік органдарының, халыққа қызмет көрсететін ұйымдардың жұмыс кешенін ұйымдастыру 2. Қоғамдық ұйымдардың өкілдерімен мүгедектігі бар адамдармен өзара іс қимыл жасау 3. Мүгедектігі бар адамдарға ситуациялық көмек көрсету жұмыстарын ұйымдастыру 4. Мүгедектігі бар адамдар үшін объектілер мен қызметтердің қолжетімділік шарттарын бағалау	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: 1. Инфрақұрылым объектілеріне және мүгедектерге көрсетілетін қызметтерге жаяу қол жетімділік жағдайларын қамтамасыз ету бойынша атқарушы билік органдарының, халыққа қызмет көрсететін ұйымдардың жұмыс кешенін ұйымдастыру	Дағды 1: 1. Мүгедектер үшін объектілер мен қызметтердің қолжетімділігін қамтамасыз ету бойынша жұмыстарды кешенді ұйымдастыру 2. Объектілер мен қызметтердің қолжетімділігін қамтамасыз ету кезінде қауіпсіздік шарттарын сақтау.	Машықтар: 1. Қоршаған ортаның кедергілерін еңсеруде әртүрлі нозологиялары бар мүгедектігі бар адамдардың қызметтер мен инфрақұрылым объектілеріне қолжетімділік шарттары туралы қажетті ақпаратқа қажеттіліктерін түсіну. 2. Мүгедектігі бар адамдардың жүріп-тұру жағдайларын қамтамасыз ету және ақпарат алу үшін жабдықтарды, көлемдік-жоспарлау шешімдерін, қызмет көрсету технологияларын пайдалану. 3. Мүгедектігі бар адамдарға ситуациялық көмек көрсету технологияларын әзірлеу және енгізу. 4. Мүгедектігі бар адамдар үшін көрсетілетін қызметтер мен инфрақұрылым объектілеріне қолжетімділік сапасының деңгейін олардың басымдықтары мен қажеттіліктерін ескере отырып қамтамасыз ету жөнінде оңтайлы шешімдер қабылдау.	

		Білімдер:
		Қазақстан Республикасының ұлттық стандарты 3846-2023 «Мүгедектігі бар адамдар мен жүріп-тұруы шектеулі топтарды есепке алғанда, халық үшін инфрақұрылым нысандарының және көрсетілетін қызметтердің қолжетімділігі» қадамдық қолжетімділік жағдайларын қамтамасыз ету жөніндегі жұмыстарды кешенді ұйымдастыру әдістемесі 2. Қызметтер мен инфрақұрылым объектілерінің қолжетімділігін қамтамасыз ету үшін "ақылға қонымды құрылғыларды" әзірлеу және қолдану негіздері. 3. Қазақстан Республикасының әлеуметтік кодексі. 4. Мүгедек адамдардың құқықтары туралы Конвенция. 5. Қазақстан Республикасының ережелер жинағы 3.06-101-2012 Ғимараттар мен имараттарды халықтың қимылы шектеулі топтары ңшін қолжетімділіктің есебімен жобалау. 6. Еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау, өндірістік санитария және өрт қауіпсіздігі бойынша талаптар. 7. ҰЛТТЫҚ СТАНДАРТЫ ҚР СТ 3846-2023 Мүгедектігі бар адамдар мен жүріп-тұруы шектеулі топтарды есепке алғанда, халық үшін инфрақұрылым нысандарының және көрсетілетін қызметтердің қолжетімділігі
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылмайды
	Дағды 2: Объектілер мен қызметтердің қолжетімділігін қамтамасыз ету кезінде қауіпсіздік шарттарын сақтау	Машықтар:
		1. Қызметтердің және инфрақұрылым объектілерінің қолжетімділігін қамтамасыз ету үшін мүгедек адамдарға ситуациялық көмек көрсету. 2. Мүгедектігі бар адамдар үшін объектілер мен қызметтердің қолжетімділігін қамтамасыз ету жөніндегі жұмыстар кешенін жүргізу кезінде қоршаған ортаның қолжетімділік жағдайларына бағалау жүргізу. 3. Ұйымның ресми ВЕБ-бетінде ақпараттың қолжетімділігі мен өзектілігін бағалауды жүргізу.
		Білімдер:
		1. Мүгедектігі бар адамдар ақпарат алу және жүріп-тұру үшін пайдаланатын Жабдықтың техникалық сипаттамалары, техникалық пайдалану қағидалары. 2. Әртүрлі нозологиялары бар мүгедектер үшін қоршаған ортаның антропометриялық параметрлері. 3. Мүгедектігі бар адамдарға қызмет көрсету үшін жабдықтар мен объектілерді, іргелес аумақтарды күтіп-ұстау, техникалық пайдалану қағидалары. 4. Ситуациялық көмек көрсету кезінде қауіпсіздік жағдайларын қамтамасыз етуге мүгедектігі бар адамдар үшін объектілер мен қызметтердің қолжетімділігі жағдайларын қамтамасыз етуге қойылатын талаптар. 5. Көрсетілетін қызметтер мен инфрақұрылым объектілерінің физикалық қолжетімділігі жағдайында мүгедектігі бар адамдардың ерекше қажеттіліктері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылмайды
Еңбек функциясы 2: Қоғамдық ұйымдардың өкілдерімен мүгедектігі бар адамдармен өзара іс қимыл жасау		

	Дағды 1: Мүгедектігі бар адамдардың объектілер мен қызметтерге қолжетімділігін қамтамасыз етуге құқықтары туралы Конвенцияның ережелерін қолдану практикасы (әмбебап дизайн, ақылға қонымды бейімдеу, мүгедектік белгісі бойынша кемсітпеу)	Машықтар:
		1. Әр түрлі нозологиялары бар мүгедектермен қарым-қатынас жасау. 2. Ұйымның ресми ВЕБ-бетінде мүгедектігі бар адамдар үшін, ұйымға бару және қызмет алу туралы шешім қабылдау үшін тиісті және қажетті ақпараттың қолжетімділігін қамтамасыз ету. 3. Мүгедектігі бар адамдарға ситуациялық көмек көрсету кезінде қоршаған ортаның қолжетімділік жағдайларына бағалау жүргізу.
		Білімдер:
		1. Инфрақұрылым объектілері мен қызметтерінің қолжетімділігін қамтамасыз ету кезіндегі жұмыстардың тиімділігі мен сапасының статистикалық көрсеткіштері, салалық көрсеткіштері. 2. Мүгедектігі бар адамдар үшін объектілер мен қызметтердің қолжетімділігін қамтамасыз етуге қойылатын талаптарды регламенттейтін құжаттардың нормативтік-құқықтық, техникалық базасы. 3. Ситуациялық көмек көрсету кезінде қауіпсіздік жағдайларын қамтамасыз етуге мүгедектігі бар адамдар үшін объектілер мен қызметтердің қолжетімділігі жағдайларын қамтамасыз етуге қойылатын талаптар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылмайды
	Дағды 2: Қызметтер мен инфрақұрылым объектілерінің қолжетімділігіне қойылатын талаптарға сәйкестігіне деректер талдауын жүргізу	Машықтар:
		1. Мүгедектігі бар адамдардың қоғамдық бірлестіктерінің өкілдерімен және басқа да ұйымдармен өзара іс-қимыл жасау. 2. Кәсіби дағдылар мен білімдерді дамыту және жетілдіру 3. Мүгедектерге жағдайлық көмек көрсетуде олардың кәсіби құзыреттілігін арттыруға бағытталған білім беру бағдарламаларына, тренингтерге және іс-шараларға қатысу. 4. Мүгедектер үшін қызметтер мен инфрақұрылым объектілерінің қолжетімділігін жақсарту бойынша ұсыныстар енгізу.
		Білімдер:
		1. Қарым-қатынас, ақпарат алу, жүріп-тұру және қызмет алу кезінде кедергілерді еңсеруде әртүрлі нозологиялары бар мүгедек адамдардың қажеттіліктері 2. Әр түрлі нозологиялары бар мүгедектермен қарым-қатынас этикасы. 3. Өзінің кәсіби саласындағы әріптестерімен желілік өзара әрекеттесу және қарым-қатынас мүмкіндіктері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылмайды
Еңбек функциясы 3: Мүгедектігі бар адамдарға ситуациялық көмек көрсету жұмыстарын ұйымдастыру		

	Дағды 1: Мүгедектігі бар адамдарға ситуациялық көмек көрсету	Машықтар:
		1. Ұйымның жарақтандырылуы мен ресурстарын, мүгедек адамдардың қажеттіліктерін ескере отырып, объектілер мен қызметтердің қолжетімділігін қамтамасыз ету үшін мүгедек адамдарға ситуациялық көмек көрсетудің оңтайлы технологияларын әзірлеу. 2. Ситуациялық көмек көрсету және мүгедек адамдарға қызмет көрсету үшін персоналды даярлаудың оқу процесін ұйымдастыру мәселелерін шешу. 3. Тыңдаушылардың кәсіби және дене шынықтыру даярлығының деңгейін бағалау. 4. Мүгедектігі бар адамдарға қызмет көрсетуге және ситуациялық көмек көрсетуге персоналды даярлау жөніндегі жұмыстардың тиімділігі мен нәтижелерінің сапасын бағалау. 5. Мүгедектігі бар адамдарға оның өзектілігін, тиімділігі мен сапасын арттыру үшін персоналды оқыту бойынша нұсқаушылардың жұмысын үйлестіру.
		Білімдер:
		1. Ситуациялық көмек көрсету саласындағы нормативтік құқықтық актілер. 2. Дайындықты өткізуге арналған бағдарламалар мен әдістемелік материалдар. 3. Әртүрлі нозологиялары бар мүгедектерге ситуациялық көмек көрсетуге практикалық дайындықты тиімді ұйымдастыру принциптері. 4. Мүгедектігі бар адамдармен ситуациялық көмек көрсету туралы қарым-қатынас кезінде мүгедектік белгісі бойынша кемсітушілікті алып тастау талаптары мен практикасы.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылмайды
	Дағды 2: Әріптестермен және мүгедек адамдармен қарым-қатынас жасау	Машықтар:
		1. Ұйымның корпоративтік мақсаттары мен міндеттеріне және мүгедек адамдардың қолжетімділік қажеттіліктеріне сәйкес мүгедек адамдар үшін қолжетімділік жағдайларын қамтамасыз ету жөніндегі жұмыстарды ұйымдастыруда өз қызметін жүзеге асыру. 2. Мүгедектігі бар адамдар үшін қолжетімділік жағдайларын қамтамасыз ету, олардың қоғамдастықтың әлеуметтік өміріне белсенді қатысуын қолдау жөніндегі ұйымның қазіргі заманғы корпоративтік мәдениетін қалыптастыру. 3. Мүгедектігі бар адамдар үшін ұйымның объектілері мен қызметтерінің қолжетімділігін қамтамасыз ету жөніндегі персонал жұмыстарының нәтижелерін ынталандыру жүйесін дамыту.

		Білімдер:
		1. Мүгедектігі бар адамдардың қызметтердің қолжетімділігіне басымдықты қажеттіліктерін айқындау. 2. Мүгедектігі бар адамдар үшін қызметтердің қолжетімділік сапасын бағалаудың нормативтік-құқықтық актілері мен әдістемелері. 3. Мүгедектігі бар адамдар үшін қызметтердің қолжетімділігін қамтамасыз ету кезінде "әмбебап дизайн" әдістемесін, "ақылға қонымды бейімдеу" қағидатын, мүгедектік белгісі бойынша кемсітпеу қағидатын қолдану. 4. Қызметтер мен инфрақұрылым объектілеріне қолжетімділік жағдайларын қамтамасыз етудің үздік салалық тәжірибесі. 5. Қызметкерлерді ынталандыру әдістемесін анықтаңыз.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылмайды
Еңбек функциясы 4: Мүгедектігі бар адамдар үшін объектілер мен қызметтердің қолжетімділік шарттарын бағалау	Дағды 1: Инфрақұрылым объектілерінің қолжетімділік шарттарын бағалау.	Машықтар:
		1. Объектілердің қадамдық қол жетімділік шарттарын бағалау. 2. Сәулеттік қол жетімділік шарттарын бағалау. 3. Объектінің техникалық жай-күйіне ішкі аудит жүргізу. 4. Объектілердің қолжетімділігін қамтамасыз ету үшін "ақылға қонымды құрылғыларды" қолдану тиімділігінің негізгі көрсеткіштеріне бақылау жүргізу. 5. Түрлі нозологиялары бар мүгедек адамдар үшін қызметтер мен объектінің қолжетімділік шарттары туралы ақпаратты ашу. 6. Мүгедектік белгісі бойынша кемсітушілікті жою жөнінде консультациялар жүргізу. 7. Мүгедектігі бар адамдар үшін қауіпсіздік шарттарын сақтау. 8. Мүгедектігі бар адамдар үшін қызметтер мен объектінің қолжетімділік сапасын қамтамасыз ету бойынша ұсынымдар әзірлеу.
		Білімдер:
		1. Объектілер мен іргелес аумақтардың сатылы қолжетімділігінің сапасын бағалаудың нормативтік-құқықтық актілері мен әдістемелері. 2. Объектілер мен іргелес аумақтың қолжетімділігін қамтамасыз ету үшін "әмбебап дизайн" әдістемесін, "ақылға қонымды бейімделу" қағидатын қолдану. 3. Объектілердің қолжетімділік сапасын бағалау әдістемесі мен технологиялары. 4. Әртүрлі нозологиялары бар мүгедектер үшін қоршаған ортаның антропометриялық параметрлері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылмайды
	Дағды 2: Қызметтер мен инфрақұрылым объектілерінің қолжетімділігіне қойылатын талаптардың тиімділігіне талдау жүргізу	Машықтар:
		1. Мүгедектерге арналған нысандар мен қызметтердің қолжетімділігінің сапасын қамтамасыз ету бойынша ұйым жұмысының тиімділігі мен сапасының нәтижелеріне талдау жүргізу. 2. Мүгедектігі бар адамдар үшін қолжетімділік жағдайларын қамтамасыз ету жөніндегі жұмыстарды ұйымдастыруда кәсіби құзыреттілікті арттыруға бағытталған білім беру бағдарламаларына, тренингтерге және іс-шараларға қатысу. 3. Мүгедек адамдардың өмірі мен денсаулығы үшін қауіпсіздік жағдайларын жасау.

		Білімдер:
		1. Өзінің кәсіби саласындағы әріптестерімен желілік өзара әрекеттесу және қарым-қатынас мүмкіндіктері. 2. Мамандардың қызметін реттейтін этикалық принциптер мен кәсіби стандарттар. 3. Қолжетімділікті қамтамасыз ету жұмыстарының кешенін жүргізу кезінде мүгедек адамдардың және айналадағы адамдардың өмірі, денсаулығы, жабдықтары мен мүлкі үшін қауіпсіздік жағдайларын қамтамасыз ету.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	ұсынылмайды
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Ынтымақтастық және өзара іс-қимыл Күйзеліске тұрақтылық Тез шешім қабылдай білу Командада жұмыс істей білу Сыпайылық Мотивация Жобалық ойлау Оқу және өзін-өзі оқыту қабілеті	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	1. Қазақстан Республикасының ұлттық стандарты 3846-2023 Мүгедектігі бар адамдар мен жүріп-тұруы шектеулі топтарды есепке алғанда, халық үшін инфрақұрылым нысандарының және көрсетілетін қызметтердің қолжетімділігі. 2. Қазақстан Республикасының ережелер жинағы 3.06-101-2012 Ғимараттар мен имараттарды халықтың қимылы шектеулі топтары ҥшін қолжетімділіктің есебімен жобалау.	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	5	Мүгедектігі бар адамдарға ситуациялық көмек көрсету бойынша персоналды оқыту жөніндегі нұсқаушы. Халық үшін инфрақұрылым объектілері мен қызметтерінің қолжетімділік жағдайларын бағалау жөніндегі сарапшы (мобильділігі төмен топтардың қажеттіліктерін ескере отырып)
	5	Халық үшін инфрақұрылым объектілері мен қызметтерінің қолжетімділік жағдайларын бағалау жөніндегі сарапшы (мобильділігі төмен топтардың қажеттіліктерін ескере отырып)

4-ші тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

12. Мемлекеттік органның атауы:

Қазақстан Республикасының Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі

Орындаушы:

Касенов Б.Б. - Еңбек және әлеуметтік әріптестік департаменті директорының міндетін атқарушы, +7 (717) 274 29 81,

13. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

"Инклюзивті қоғамды дамыту жөніндегі Еуразиялық қауымдастығы" заңды тұлғалардық бірлестігі, БСН/ЖСН: 221240023747, KZT ағымдағы шоты: KZ7696503F0011998105, Астана қ. "ForteBank" АҚ бөлімшесі, БСК: IRTYKZKA

Жоба жетекшісі:

Пак Вячеслав Евгеньевич

E-mail: v_pak@inclusia.kz

Телефон нөмірі: +7 (707) 599 19 75

14. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі жанындағы кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес отырысының хаттамасы , 15.04.2025 ж.

15. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 08.05.2025 ж.

16. «Атамекен» Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 16.05.2025 ж.

17. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: Нұсқа 1, 2025 ж.

18. Болжамды қайта қарау күні: 01.09.2028 ж.